

ĐỀ THI HỌC KÌ 1 – ĐỀ 5**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 6****BỘ SÁCH: CÁNH DIỀU****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Phần I: ĐỌC – HIỂU (3 điểm)**

Khoanh tròn vào chữ cái đứng đầu đáp án đúng cho mỗi câu hỏi sau:

Câu 1. Xác định nội dung chính của đoạn thơ sau:

Nghẹn ngào thương mẹ nhiều hơn

Rưng rưng từ chuyện giản đơn thường ngày

(Về thăm mẹ – Đinh Nam Khương)

- A. Ý nghĩa lời ru của mẹ
- B. Suy ngẫm của người con về mẹ
- C. Tình yêu thương của mẹ gắn với những sự vật gần gũi, đời thường
- D. Sự hiếu thảo của người con

Câu 2. Những kiểu ẩn dụ nào thường gặp?

- A. Ẩn dụ hình thức, cách thức
- B. Ẩn dụ chuyển đổi cảm giác
- C. Ẩn dụ phẩm chất
- D. Tất cả đáp án trên

Câu 3. Khi kể lại một truyền thuyết hoặc cổ tích, bài nói bao gồm mấy phần?

- A. 1 phần
- B. 2 phần

C. 3 phần

D. 4 phần

Câu 4. Từ nhiều nghĩa là gì?

A. Là từ có ít nhất từ hai nghĩa trở lên

B. Là từ có từ một tới hai nghĩa trở lên

C. Là từ chỉ có một nghĩa nhưng nhiều cách hiểu

D. Là từ có nghĩa đen và nghĩa bóng

Câu 5. Cần chú ý điều gì khi mượn tiếng nước ngoài?

A. Không lạm dụng từ mượn

B. Cần sử dụng từ ngữ phù hợp với hoàn cảnh nói (viết)

C. Hiểu rõ nghĩa của từ ngữ trước khi dùng

D. Tất cả đáp án trên

Câu 6. Đáp án nào dưới đây chứa các từ đơn?

A. Bàn ghế, nhà cửa, bút

B. Bút, thước, học sinh

C. Bàn, ghế, bút, áo

D. Nô đùa, trường, lớp

Câu 7. Muốn hiểu nghĩa đầy đủ của các từ đồng âm, cần làm gì?

A. Tìm gặp người nói hoặc người viết

B. Đặt các từ đó vào lời nói hoặc câu văn cụ thể

C. A và B đều đúng

D. A và B đều sai

Câu 8. Sa pô có vai trò gì trong văn bản *Diễn biến chiến dịch Điện Biên Phủ*?

A. Nêu lên sự kiện thông tin

B. Khái quát về chiến dịch

C. Trình bày diễn biến chiến dịch

D. Trình bày kết quả chiến dịch

Câu 9. Tác phẩm *Vẻ đẹp của một bài ca dao* của tác giả nào?

A. Phan Trọng Luận

B. Nguyễn Đình Thi

C. Hoàng Tiến Tựu

D. Nguyễn Đức Mậu

Câu 10. Tại sao chúng ta cần phải trình bày ý kiến về một vấn đề?

A. Để mối quan hệ của mọi người trở nên tốt đẹp hơn

B. Để thống nhất một ý kiến của vấn đề

C. Vì chọn nhiều ý kiến sẽ tốt hơn chọn một ý kiến

D. Để mọi người hiểu được ý kiến và quan điểm của em

Câu 11. Trong phần mở đầu bài nói kể lại truyện cổ tích Thạch Sanh, chúng ta nên nói gì?

A. Giới thiệu hoặc nêu lí do kể lại cổ tích Thạch Sanh

B. Giới thiệu về xuất thân của Thạch Sanh

C. Suy nghĩ của bản thân về các nhân vật chính trong truyện

D. giới thiệu về triều đại Thạch Sanh ở

Câu 12. Sa pô trong bài văn thuyết minh thuật lại một sự kiện có vai trò gì?

- A. Nêu toàn bộ nội dung của sự kiện
- B. Giới thiệu tóm tắt về sự kiện
- C. Nêu nhân vật có trong sự kiện
- D. Cả 3 đáp án trên

Phần II: TẬP LÀM VĂN (7 điểm)

Câu 1. Tìm từ láy trong những câu thơ dưới đây. Chỉ ra nghĩa và tác dụng của chúng đối với việc thể hiện nội dung mà tác giả muốn biểu đạt.

a)

Bàn tay mang phép nhiệm màu

Chất chiu từ những dải dầu đầy thôi.

(Bình Nguyên)

b)

Nghẹn ngào thương mẹ nhiều hơn...

Rung rung từ chuyện giản đơn thường ngày.

(Đình Nam Khương)

Câu 2. Viết bài văn nêu cảm nhận về tình mẫu tử trong đoạn trích Trong lòng mẹ của Nguyên Hồng.

ĐÁP ÁN:**Phần I:****Câu 1 (0.25 điểm):**

Xác định nội dung chính của đoạn thơ sau:

Nghẹn ngào thương mẹ nhiều hơn

Rung rung từ chuyện giản đơn thường ngày

(Về thăm mẹ – Đinh Nam Khương)

- A. Ý nghĩa lời ru của mẹ
- B. Suy ngẫm của người con về mẹ
- C. Tình yêu thương của mẹ gắn với những sự vật gần gũi, đời thường
- D. Sự hiếu thảo của người con

Phương pháp giải:

Đọc kĩ đoạn thơ

Lời giải chi tiết:

=> Đáp án: B

Câu 2 (0.25 điểm):

Những kiểu ẩn dụ nào thường gặp?

- A. Ẩn dụ hình thức, cách thức
- B. Ẩn dụ chuyển đổi cảm giác
- C. Ẩn dụ phẩm chất
- D. Tất cả đáp án trên

Phương pháp giải:

Vận dụng kiến thức về ẩn dụ

Lời giải chi tiết:

=> Đáp án: D

Câu 3 (0.25 điểm):

Khi kể lại một truyền thuyết hoặc cổ tích, bài nói bao gồm mấy phần?

- A. 1 phần
- B. 2 phần
- C. 3 phần
- D. 4 phần

Phương pháp giải:

Nhớ lại quy trình kể lại một truyền thuyết hoặc cổ tích

Lời giải chi tiết:

=> Đáp án: C

Câu 4 (0.25 điểm):

Từ nhiều nghĩa là gì?

- A. Là từ có ít nhất từ hai nghĩa trở lên
- B. Là từ có từ một tới hai nghĩa trở lên
- C. Là từ chỉ có một nghĩa nhưng nhiều cách hiểu
- D. Là từ có nghĩa đen và nghĩa bóng

Phương pháp giải:

Vận dụng kiến thức về từ nhiều nghĩa

Lời giải chi tiết:

=> Đáp án: A

Câu 5 (0.25 điểm):

Cần chú ý điều gì khi mượn tiếng nước ngoài?

- A. Không lạm dụng từ mượn
- B. Cần sử dụng từ ngữ phù hợp với hoàn cảnh nói (viết)
- C. Hiểu rõ nghĩa của từ ngữ trước khi dùng
- D. Tất cả đáp án trên

Phương pháp giải:

Nhớ lại kiến thức về từ mượn

Lời giải chi tiết:

=> Đáp án: D

Câu 6 (0.25 điểm):

Đáp án nào dưới đây chứa các từ đơn?

- A. Bàn ghế, nhà cửa, bút
- B. Bút, thước, học sinh
- C. Bàn, ghế, bút, áo
- D. Nô đùa, trường, lớp

Phương pháp giải:

Vận dụng kiến thức về từ đơn

Lời giải chi tiết:

=> Đáp án: C

Câu 7 (0.25 điểm):

Muốn hiểu nghĩa đầy đủ của các từ đồng âm, cần làm gì?

- A. Tìm gặp người nói hoặc người viết
- B. Đặt các từ đó vào lời nói hoặc câu văn cụ thể
- C. A và B đều đúng
- D. A và B đều sai

Phương pháp giải:

Vận dụng kiến thức về từ đồng âm

Lời giải chi tiết:

=> Đáp án: B

Câu 8 (0.25 điểm):

Sa pô có vai trò gì trong văn bản *Diễn biến chiến dịch Điện Biên Phủ*?

- A. Nêu lên sự kiện thông tin
- B. Khái quát về chiến dịch
- C. Trình bày diễn biến chiến dịch
- D. Trình bày kết quả chiến dịch

Phương pháp giải:

Chú ý phần sa pô trong văn bản

Lời giải chi tiết:

=> Đáp án: B

Câu 9 (0.25 điểm):

Tác phẩm *Vẻ đẹp của một bài ca dao* của tác giả nào?

- A. Phan Trọng Luận
- B. Nguyễn Đình Thi
- C. Hoàng Tiến Tựu
- D. Nguyễn Đức Mậu

Phương pháp giải:

Nhớ lại thông tin tác giả, tác phẩm

Lời giải chi tiết:

=> Đáp án: C

Câu 10 (0.25 điểm):

Tại sao chúng ta cần phải trình bày ý kiến về một vấn đề?

- A. Để mối quan hệ của mọi người trở nên tốt đẹp hơn
- B. Để thống nhất một ý kiến của vấn đề
- C. Vì chọn nhiều ý kiến sẽ tốt hơn chọn một ý kiến
- D. Để mọi người hiểu được ý kiến và quan điểm của em

Phương pháp giải:

Vận dụng kiến thức đã học khi trình bày ý kiến về một vấn đề

Lời giải chi tiết:

=> Đáp án: D

Câu 11 (0.25 điểm):

Trong phần mở đầu bài nói kể lại truyện cổ tích Thạch Sanh, chúng ta nên nói gì?

- A. Giới thiệu hoặc nêu lí do kể lại cổ tích Thạch Sanh
- B. Giới thiệu về xuất thân của Thạch Sanh
- C. Suy nghĩ của bản thân về các nhân vật chính trong truyện
- D. giới thiệu về triều đại Thạch Sanh ở

Phương pháp giải:

Nhớ lại bố cục khi viết một bài văn kể lại truyện cổ tích

Lời giải chi tiết:

=> Đáp án: A

Câu 12 (0.25 điểm):

Sa pô trong bài văn thuyết minh thuật lại một sự kiện có vai trò gì?

- A. Nêu toàn bộ nội dung của sự kiện
- B. Giới thiệu tóm tắt về sự kiện
- C. Nêu nhân vật có trong sự kiện
- D. Cả 3 đáp án trên

Phương pháp giải:

Chú ý phần sa pô trong bài văn thuyết minh thuật lại một sự kiện

Lời giải chi tiết:

=> Đáp án: B

Phần II.

Câu 1 (2 điểm):

Tìm từ láy trong những câu thơ dưới đây. Chỉ ra nghĩa và tác dụng của chúng đối với việc thể hiện nội dung mà tác giả muốn biểu đạt.

a)

Bàn tay mang phép nhiệm màu

Chất chiu từ những dải dầu đầy thoi.

(Bình Nguyên)

b)

Nghẹn ngào thương mẹ nhiều hơn...

Rưng rưng từ chuyện giản đơn thường ngày.

(Đinh Nam Khương)

Phương pháp giải:

Nhớ lại kiến thức về từ láy để làm câu này.

Lời giải chi tiết:

Các từ láy là:

a. *dãi dàu* => Tác dụng: chỉ những vất vả, gian khó, sớm khuya làm lụng của người mẹ

b.

ngheñ ngheñ => Tác dụng: tâm trạng xúc động đến mức ngheñ trong cổ

rưng rưng => Tác dụng: cảm xúc ngheñ ngheñ, xúc động của người con khi nghĩ về mẹ

Câu 2 (5 điểm):

Viết bài văn nêu cảm nhận về tình mẫu tử trong đoạn trích Trong lòng mẹ của Nguyên Hồng.

Phương pháp giải:

Nêu cảm nhận của bản thân em

Lời giải chi tiết:**Bài tham khảo:**

Nói đến Nguyễn Hồng, người ta nhớ ngay một giọng văn như trút cả bao xúc động đắng xót vào trong những câu chuyện của ông. Hồi ký "Những ngày thơ ấu" là kỷ niệm xót xa của cậu bé Hồng, mang theo cái dư vị đắng chát của tuổi thơ khát khao tình mẹ. Cho đến tận bây giờ, khi đọc lại những trang viết này, người đọc vẫn lây lan cảm giác của cậu bé sớm phải chịu thiếu thốn tình cảm, để rồi chợt nhận ra; tình mẫu tử là nguồn sức mạnh thiêng liêng và diệu kỳ, là nguồn an ủi và chở che giúp cho đứa trẻ có thể vượt lên bao đắng cay tủi nhục và bất hạnh.

Đoạn trích "Trong lòng mẹ" là hồi ức đan xen cay đắng và ngọt ngào của chính nhà văn – cậu bé sinh ra trong một gia đình bất hạnh: người cha nghiện ngập rồi chết mòn, chết gục bên bàn đèn thuốc phiện, người mẹ cùng túng phải đi tha phương cầu thực, cậu bé Hồng đã phải sống trong cảnh hắt hủi ghẻ lạnh đến cay nghiệt của chính những người trong họ hàng. Cậu bé phải đối mặt với bà cô cay nghiệt, luôn luôn "tươi cười" – khiến hình dung đến loại người "bề ngoài thơn thớt nói cười – mà trong nham hiểm giết người không dao". Đáng sợ hơn, sự tàn nhẫn ấy lại dành cho đứa cháu ruột vô tội của mình. Những diễn biến tâm trạng của bé Hồng trong câu chuyện đã được thuật lại bằng tất cả nỗi niềm đau thắt vì những ký ức hãi hùng kinh khiếp của tuổi thơ. Kỳ diệu thay, những trang viết ấy lại giúp chúng ta hiểu ra một điều thật tự nhiên giản dị: Mẹ là người chỉ có một trên đời, tình mẹ con là mối dây bền chặt không gì chia cắt được.

Trước khi gặp mẹ: Nói một cách công bằng, nếu chỉ nhìn vào bề ngoài cuộc sống của cậu bé Hồng, có thể nói cậu bé ấy vẫn còn may mắn hơn bao đứa trẻ lang thang vì còn có một mái nhà và những người ruột thịt để nương tựa sau khi cha mất và mẹ bỏ đi. Nhưng liệu có thể gọi là gia đình không khi chính những người thân – mà đại diện là bà cô ruột lại đóng vai trò người giám hộ cay nghiệt. Tấm lòng trẻ thơ ấy thật đáng quý. Đối với bé Hồng, bao giờ mẹ cũng là người tốt nhất, đẹp nhất. Tình cảm của đứa con đã giúp bé vượt qua những thành kiến mà người cô đã gieo rắc vào lòng cậu.

“Vì tôi biết rõ, nhắc đến mẹ tôi, cô chỉ có ý gieo rắc vào đầu óc tôi những hoài nghi để tôi khinh miệt và ruồng rẫy mẹ tôi, một người đàn bà đã bị cái tội là goá chồng, nợ nần cùng túng quá, phải bỏ con cái đi tha phương cầu thực. Nhưng đời nào lòng thương yêu và lòng kính mến mẹ tôi lại bị những rắp tâm tanh bẩn xâm phạm đến...”

Nhưng ta cũng nhận ra những vết thương lòng đau nhói mà bé Hồng đã sớm phải gánh chịu. Sự tra tấn tinh thần thật ghê gớm. Sức chịu đựng của một cậu bé cũng có chừng mực. Ta chứng kiến và cảm thương cho từng khoảnh khắc đớn đau, cậu đã trở thành tấm bia hứng chịu thay cho mẹ những ghê lạnh, thành kiến của người đời: “Tôi lại im lặng cúi đầu xuống đất: lòng tôi thất lại, khoé mắt tôi đã cay cay”

Dù đã kìm nén hết mức nhưng những lời độc ác kia vẫn đạt được mục đích khi đã lấy được những giọt nước mắt tủi nhục của một đứa trẻ không đủ sức tự vệ. Ta chợt ghê sợ trước loại người như bà cô – họ vẫn lẩn quất đâu đó quanh ta, với trò tra tấn găm nhấm dần niềm tin con trẻ. Liệu ta có hoà chung giọt nước mắt này chăng: “Nước mắt tôi rờn rờn rớt xuống hai bên mép rồi chan hoà đầm đìa ở cằm và cổ”.

Càng thương cho cậu bé Hồng, ta lại càng căm uất sự ghê lạnh của người đời trước những số phận bất hạnh. Từ nhận thức non nớt, cậu bé ấy cũng đã kiên quyết bảo vệ mẹ mình, bất chấp những thành kiến ác độc: “Chỉ vì tôi thương mẹ tôi và căm tức sao mẹ tôi lại vì sợ hãi những thành kiến tàn ác mà xa lìa anh em tôi, để sinh nở một cách giấu giếm... Tôi cười dài trong tiếng khóc”. Dường như khoảnh khắc cười dài trong tiếng khóc kia chứa chất sự phẫn nộ và khinh bỉ không cần giấu giếm Trong thâm tâm, liệu rằng cậu bé ấy có khi nào oán trách mẹ mình đã nhẫn tâm bỏ con không? Có lẽ không bao giờ, bởi lẽ niềm khao khát được gặp lại mẹ lúc nào cũng thường trực trong lòng cậu bé.

Ta xúc động biết bao nhiêu trước khoảnh khắc hồi hộp lo lắng của cậu bé khi sợ mình nhận nhầm mẹ. Linh cảm và tình yêu dành cho mẹ đã không đánh lừa cậu, để đền đáp lại là cảm giác của đứa con trong lòng mẹ – cảm giác được chở che, bảo bọc, được thương yêu, an ủi. Hình ảnh mẹ qua những trang viết của nhà văn thật tươi tắn sinh động, là sự diệu kỳ giúp cậu bé vượt lên nỗi cay đắng của những ngày xa mẹ. Mỗi khi đứng trước mẹ, có lẽ mỗi một người trong chúng ta cũng sẽ cảm nhận được tình mẹ giống như cậu bé Hồng: “Mẹ tôi vừa kéo tay tôi, xoa đầu tôi hỏi thì tôi òa lên khóc rồi cứ thế nức nở”. Không khóc sao được, khi những uất ức nén nhịn có dịp bùng phát, khi cậu bé có được cảm giác an toàn và được chở che trong vòng tay mẹ.

Thật đẹp khi chúng ta đọc những câu văn, tràn trề cảm giác hạnh phúc: “Phải bé lại và lăn vào lòng một người mẹ, áp mặt vào bầu sữa nóng của người mẹ, để người mẹ vuốt ve từ trán xuống cằm, và gãi rôm ở sống lưng cho, mới thấy mẹ có một êm dịu vô cùng”. Mẹ đã trở về cùng đưa con thân yêu, để cậu bé được thỏa lòng mong nhớ và khát khao bé nhỏ của mình. Có lẽ không cần phải bình luận thêm nhiều.

Loigiaihay.com